

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 28 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. К.О. Островська

**Силабус з навчальної дисципліни «Психологія професійної кар'єри»,
що викладається в межах ОПП Соціально-психологічна реабілітація другого (магістерського)
рівня вищої освіти для здобувачів з спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів 2020 р.

Назва дисципліни	Психологія професійної кар'єри
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Субашкевич Ірина Романівна, кандидат психологічних, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи.
Контактна інформація викладача	ел. пошта: iryna.subashkevych@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Вівторок 13.30-14.50 – по чисельнику (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) П'ятниця 16.35-17.55 – по чисельнику (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-profesiynoi-kar-iery-3 https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-profesiynoi-kar-iery-2

Інформація про дисципліну	Курс «Психологія професійної кар'єри» призначено для магістрів першого року денної та заочної форми навчання. Психологія професійної кар'єри вивчає поняття «кар'єри», питання її психологічного супроводження: планування та управління нею, соціально-психологічні детермінанти професіогенезу та етапи професійного становлення фахівця соціальної сфери.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Психологія професійної кар'єри» є нормативною дисципліною з спеціальності <u>231 Соціальна робота</u> для освітньої програми Соціально-психологічна реабілітація, яка викладається в <u>9</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Мета курсу: є оволодіння всім спектром знань з питань професійної кар'єри соціального педагога/працівника для того, щоб забезпечити кар'єрне зростання працівників соціальної сфери та відповідно ефективність діяльності організації, а, також, розкриття психологічних особливостей здійснення професійної кар'єри у сучасних організаціях на основі вивчення зарубіжного та вітчизняного досвіду.
Література для вивчення дисципліни	Базова 1. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник. 2-ге вид., пер. і доп. – К.: Знання, 2008. – 655 с. 2. Лозовецька В.Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах: монографія. / В. Т. Лозовецька. Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, Київ, 2015. – 279 с. 3. Побудова кар'єри : навч.-метод. посіб. [О. В. Мельник, О. Л. Морін, Л. А.Гуцан, І. І. Ткачук, О. М. Пархоменко, З. В. Охріменко, Т. С. Попова, М. В. Лузан; за ред. О.В. Мельника]. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2016. – 172 с. 4. Психологія праці: навч. посіб. / Г.В. Ложкін, Н.Ю. Воленюк, О.О. Солтик; за заг. ред. Г.В. Ложкіна. – Хмельницький: ХНУ, 2013. – 191 с. 5. Психологія професійної безпеки: технології конструктивного самозбереження особистості: кол. моногр. / О. Лазорко, Ж. Вірна, Л. Акімова та ін.; заг. ред. Ж. Вірної. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 588 с. Допоміжна 6. Гура Н. А. Вплив батьківського фактору на розвиток і переривання кар'єри: результати емпіричного дослідження. Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць Ін-ту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2018. Том І: Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія. Вип. 50. С. 15-24. – Режим доступу до ресурсу: http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v1/i50/5.pdf

	7. Субашкевич І. Р. Особливості комунікативних здібностей студентів педагогічних спеціальностей [Електронний ресурс] / І. Р. Субашкевич, М. Б. Лущик // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Випуск №70, Том 4. – 2020. – С.135-139. – Режим доступу до ресурсу: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/index.php/archiv?id=124. 8. Шатілова О.С. Наративні практики кар'єрної психології. La science et la technologie à l'ère de la société de l'information: coll. de papiers scientifiques «ΛΟΓΟΣ» з avec des matériaux de la conf. scientifique et pratique internationale, Bordeaux, 3 mars, 2019. Vinnytsia : OP "Plateforme scientifique européenne", 2019. V. 8. PP. 19–21. 9. Щотка О.П. Розвиток кар'єрної орієнтації «менеджмент» у магістранток. Організаційна психологія. Економічна психологія, 2017. № 1(8). С. 91–97. Інтернет-ресурси 1. http://psylib.ukrweb.net/books/beloo01/index.htm 2. http://www.bookzone.com.ua/books/psychology/
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи (для студентів денної форми навчання) 12 годин аудиторних занять. З них 6 годин лекцій, 4 годин практичних занять та 80 годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)
Очікувані результати навчання	<i>Програмні компетентності:</i> • ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. • ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). • ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії. • ЗК 10. Здатність працювати в команді. • ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи. • ФК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг. • ФК 7. Здатність до професійної рефлексії. • ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

- ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.
- ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.
- ФК 13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.
- ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.
- ФК 16. Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

Програмні результати навчання (Р):

- ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.
- ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.
- ПРН 18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи. Додатково для освітньо-професійних програм:

Після закінчення курсу студент повинен знати:

- про психологію праці як галузь знання, галузь науки;
- усвідомити специфіку і значущість трудової професійної діяльності в сучасних соціокультурних умовах;
- зміст і механізми професійного становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.

Після опанування курсу студент повинен вміти:

- складати та реалізовувати план побудови професійної кар'єри з урахуванням індивідуальних особливостей особистості, домагань, мотивів та потреб;
- знати і використовувати різні підходи до розробки завдань кар'єрних проектів, їх адекватного оформлення.

Ключові слова	Психологія, професійна кар'єра, профпридатність, емоційне вигорання, психодіагностика.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Психологія», «Педагогіка», «Філософія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проектів.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Семінарські заняття: (40 балів) - 4 семінари по 10 балів. Практичні заняття (45 балів) – 3 по 15 балів. МКР – 15 балів

Питання до заліку	1. Розвиток кар'єри як особистісне зростання. 2. Типи і стадії кар'єри. 3. Цілепокладання в кар'єрі і кар'єрне планування. 4. Основні моделі та стратегії кар'єри. 5. Критерії та фактори кар'єрного успіху. 6. Гендерні аспекти кар'єри. 7. Кар'єрний самоменеджмент. 8. Діагностика та розвиток кар'єрних обдарованості. 9. Технології кар'єрного просування і оцінки кар'єрного потенціалу. 10. Сучасні методи самопрезентації та планування кар'єри. 11. Кар'єрні кризи на ранніх етапах планування кар'єри і технології їх подолання. 12. Типи ділової кар'єри. 13. Види кар'єрного процесу. 14. Етапи кар'єри. 15. Планування кар'єри персоналу. 16. Індивідуальний план кар'єри. 17. Навчання плануванню кар'єри. 18. Психологічні фактори, що враховуються при плануванні кар'єри. 19. Сім навичок високоефективних людей (С. Кові). 20. Гнучкі навички в кар'єрному процесі.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія,	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання

		групова робота)			
1	Тема 1. Феномен професійної кар'єри та його становлення Стан вивчення проблеми професійної кар'єри у сучасній психологічній літературі. Основні підходи до аналізу змісту професійної кар'єри в організації. Загальна характеристика професійної кар'єри як складової, що забезпечує ефективність функціонування організації.	Лекція, 4 год.	4, 8, 9	Опрацювати матеріали лекції	1 тиждень
2	Тема 2. Західні теорії кар'єрного розвитку	Семінарське заняття, 4 год. обговорення.	4 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Змістовні теорії кар'єри: 1) теорію рис і факторів Ф. Парсонса; 2) теорію професійного вибору Дж. Голланда; 3) психодинамічну теорію Е. Бордін; 4) ціннісну теорію Д. Браун; 5) теорію професійної адаптації Р. Девіс і Л. Лофквіст; 6) п'ятифакторну теорію Р. Мак-Крея та О. Джона. Розгляньмо цю групу теорій детальніше. 2. Процесуальні теорії: 1) теорію компромісу з реальністю Е. Гінзберга; 2) теорію професійного розвитку Д. Сьюпера; 3) теорію компромісу і звуження альтернатив Л. Готфредсон; 4) індивідуалістичну перспективу Д. Тідеман й А. Міллер-Тідеман. 3. Змістовно-процесуальні теорії:	2 тиждень

				1) Кар'ерна теорія Дж. Крумбольц. 2) Теорія випадковостей Дж. Крумбольц. 3) Соціально-когнітивна кар'ерна теорія Р. Лент, С. Браун. 4) Когнітивна інформаційно-процесуальна модель Г. Пітерсона, Дж. Сампсон, Дж. Ленз і Р. Реардон. 5) Контекстуальний підхід із акцентом на особистісному розвитку Ф. Вондрачек, Р. Лернер і Дж. Шуленберг. 6) Контекстуальна кар'ерна концепція Р. Янг, Л. Лавах і А. Колін. 4. Теорії широкого пояснення: 1) Кар'ерний розвиток жінок. 2) Кар'ера з фокусом на расових та етнічних групах. 3) Кар'ера сексуальних меншин. 5. Конструктивістські теорії кар'ери: 1) Системна теорія В. Паттон і М. Макмен. 2) Теорія конструювання кар'ери М. Савікас. 3) Теорія хаосу в кар'ері. 4) Екологічний підхід до кар'ери. 5) Наративний підхід до кар'ери. 6) Реляційний / культурний підхід до кар'ери.	
3	Тема 3. Психологічна характеристика основних етапів здійснення професійної кар'єри Основні етапи здійснення професійної кар'єри в	Лекція, 2 год.	1, 3	Опрацювати матеріали лекції	3 тиждень

	організації. Аналіз підходів зарубіжних та вітчизняних авторів стосовно етапів кар'єрного росту. Співвіднесення етапів здійснення професійної кар'єри з життєвим шляхом особистості. Вплив організаційної культури на процес здійснення професійної кар'єри. Типи організаційної культури та їх вплив на можливість кар'єрного росту.				
4	Тема 4. Особистісна орієнтація професійної діяльності та підготовка до неї	Практичне заняття, 2 год	6, 7 Інтернет ресурси	Особливості взаємодії особистісного та професійного становлення на різних етапах життєвого шляху. Особистісний та професійний розвиток.	4 тиждень
5	Тема 5. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на проходження та формування кар'єрного процесу Інституціональні впливи: рівень економічного розвитку суспільства; особливості ринку праці; забезпечення рівних можливостей щодо професійної зайнятості; специфіка національної культури; вплив приналежності до певної субкультури. Організація як фактор, що обумовлює ефективність процесу здійснення професійної кар'єри особистістю. Психологічні фактори, які обумовлюють здійснення професійної кар'єри особистістю: мотивація професійної діяльності працівників; прийняття рішень щодо визначення та здійснення професійних ролей тощо.	Лекція, 2 год.	2, 10	Опрацювати матеріали лекції	5 тиждень
6	Тема 6. Тренінг кар'єрного зростання	Практичне заняття, 2 год.	1, 5, 6 Інтернет	Підібрати комплекс вправ для стимуляції кар'єрного зростання.	6 тиждень

			ресурси		
7, 8	Тема 7. Психодіагностика професійних якостей особистості Загальна характеристика психологічного вивчення професій. Професіограма та психограма кар'єри. Професіографічний підхід до вивчення праці.	Лекція, 2 год. Практичне заняття, 2 год.	3, 4	Опрацювати матеріали лекції	7,8 тиждень
9, 10	Тема 8. Психологія адаптації початківця до професійної діяльності Професійна адаптація. Види професійної адаптації. Фактори стресових ситуацій у професійній адаптації. Управління професійною адаптацією.	Лекція, 2 год. Практичне заняття, 2 год.	3, 4, 5 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	9,10 тиждень
11	Тема 9. Побудова планів розвитку кар'єри Управління професійною кар'єрою. Формування цілей та планів, які реалізуються в процесі працевлаштування та здійснення професійного шляху в цілому. Соціальні технології проектування кар'єри	Лекція, 2 год.	3, 4, 10	Опрацювати матеріали лекції	11 тиждень
12	Тема 10. Еволюція кар'єрних орієнтацій	Семінарське заняття, 2 год. обговорення.	3, 4 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Етапи трансформації індивідуальних кар'єрних орієнтацій за Д. Осудом. 2. Типи кар'єрних орієнтацій за Е. Шеном: професійна компетентність, втономія, менеджмент, стабільність місця роботи, стабільність місця проживання, служіння, виклик, інтеграція стилів життя,	12 тиждень

				підприємництво.	
13	Тема 11. Кризи професійного розвитку особистості Поняття «криза професійного розвитку» та детермінати її виникнення. Класифікація криз професійного розвитку особистості. Стадії професійного становлення особистості	Лекція, 2 год.	3, 4	Опрацювати матеріали лекції	13 тиждень
14	Тема 12. Презентація побудови власного професійного плану, кар'єрного зростання	Практичне заняття, 2 год	5, 6, 7 Інтернет ресурси	Розробити презентацію побудови власного професійного плану, кар'єрного зростання.	14 тиждень
15	Тема 13. Емоційне вигорання працівників соціально-педагогічної сфери Поняття «вигорання», «емоційне вигорання». Основні ознаки професійного згорання. Фактори ризику. Стадії та ознаки професійного вигорання. Як поповнити запаси «емоційного палива».	Лекція, 2 год.	5, 10	Опрацювати матеріали лекції	15 тиждень
16	Модульний контроль	2 год	1-10		16 тиждень